

Spis treści

Wstęp.....	9
ROZDZIAŁ 1. Problemy metodologii badania syndykalizmu	25
1.1. Myśl polityczna – w poszukiwaniu definicyjnego <i>optimum</i>	25
1.1.1. Myśl, ideologia, doktryna a badanie idei syndykalistycznych	25
1.1.2. Podmiot myśli politycznej.....	29
1.1.3. Metody badawcze	33
1.2. Problemy definicji syndykalizmu	34
1.2.1. Relatywizm pojęcia syndykalizmu	34
1.2.2. Egzemplifikacje definicji syndykalizmu	36
1.2.3. Typ integralny syndykalizmu	38
1.2.4. Syndykalizm a anarchizm	44
1.2.5. Syndykalizm a socjalizm	51
ROZDZIAŁ 2. Geneza, powstanie i pierwsza faza syndykalizmu polskiego (do 1926 roku) ..	55
2.1. Syndykalizm jako ruch i ideologia w skali międzynarodowej	55
2.2. Problemy periodyzacji i genezy syndykalizmu w Polsce	59
2.2.1. Główne fazy syndykalizmu na ziemiach polskich.....	59
2.2.2. Między okcydentalizmem a filozofią życia – polska specyfika przełomu stuleci	62
2.2.3. Józef Hauke-Bosak i polski pierwowzór idei strajku powszechnego	64
2.2.4. Socjalizm robotniczy – <i>casus</i> Partii Robotniczej „Solidarność”	65
2.2.5. Antyreformistyczne źródła syndykalizmu	67
2.2.6. Recepcja sorelizmu i syndykalizmu w polskim ruchu socjalistycznym ..	69
2.2.7. Atrofia przedsyndykalistycznego anarchizmu w zaborze rosyjskim	77
2.2.8. Specyfika polskiego kapitalizmu i klasy robotniczej a przesłanki syndykalizmu	80
2.2.9. Pogranicza syndykalizmu – Edward Abramowski i Jan Wacław Machajski	82
2.2.10. Polacy w szeregach IWW	93
2.3. Pierwsza faza syndykalizmu na ziemiach polskich – anarchosyndykalizm	95
2.3.1. Ortodoksja anarchosyndykalistyczna w polskim wydaniu – Józef Zieliński	95
2.3.2. Augustyn Wróblewski i „Sprawa Robotnicza” – galicyjscy pionierzy anarchosyndykalizmu	100
2.4. Stanisław Brzozowski – polski Sorel?	106
2.4.1. Postać Stanisława Brzozowskiego	106
2.4.2. Brzozowski jako lewicowy rewizjonista marksizmu	110

2.4.3.	Filozofia pracy – Brzozowski jako ortodoks sorelowskiego syndykalizmu	118
2.4.4.	Od klasowego patriotyzmu do klasy narodowej. Myśl Brzozowskiego między socjalizmem a nacjonalizmem	134
2.4.5.	Paradoks dominacji niesyndykalistycznych interpretacji Brzozowskiego	142
2.5.	Syndykalizm na pograniczach polityki i literatury – Stefan Żeromski	147
2.6.	Między nacjonalizmem a socjalizmem – ewolucja ruchu zetowego ku syndykalizmowi	156
2.6.1.	Powstanie ruchu i kwestia sprawiedliwości społecznej w zetowych programach	157
2.6.2.	Od prenacjonalizmu do konfliktu z nacjonalistyczną prawicą	159
2.6.3.	W ideologicznej próżni – Zet w latach 1918–1926	164
2.6.4.	Między faszyzmem a lewicą społeczną	170
2.6.5.	Kwestia precedensowości ewolucji Zetu – ruchy narodowo-socjalistyczne czesko- i niemieckojęzyczne	173
ROZDZIAŁ 3. Apogeum syndykalizmu – lata 1926–1944		183
3.1.	Sorelizm w realiach niepodległego państwa	183
3.1.1.	Od Rewolucji Majowej do powstania ZZZ – tworzenie podstaw ruchu syndykalistycznego	183
3.1.2.	Próby umasowienia syndykalizmu – od powstania ZZZ do 1935 roku	190
3.1.3.	ZPMD – syndykalizm na niwie akademickiej	193
3.1.4.	Syndykalizm wobec obozu sanacyjnego	196
3.1.5.	W walce o przetrwanie i ideologiczną czystość – lata 1936–1939	203
3.2.	Syndykalizm polski jako ruch społeczny	221
3.2.1.	Syndykalizm jako ruch zawodowy	221
3.2.2.	Syndykalizm wśród młodzieży studenckiej	232
3.2.3.	Syndykaliści w konfliktach społecznych	234
3.2.4.	Syndykalistyczna prasa	240
3.2.5.	Od „Pierwszej Brygady” do czarno-czerwonych sztandarów – symbolika ruchu	242
3.3.	Anarchosyndykalizm czasów międzywojennych – ruch społeczny w izolacji	249
3.3.1.	Geneza anarchosyndykalizmu II RP	250
3.3.2.	Powstanie i rozwój AFP	253
3.3.3.	Syndykalistyczna ideologizacja lat 1931–1934	257
3.3.4.	Anarchosyndykaliści wewnątrz syndykalizmu – lata 1934–1939	261
3.4.	Syndykalizm lat II wojny światowej – heroiczny finał epickiej ideologii	270
3.4.1.	ZSP – epilog polskiego sorelizmu	270
3.4.2.	SOW – niezetowy syndykalizm	283
3.4.3.	Powstanie Warszawskie i kres organizacji syndykalistycznych	287
ROZDZIAŁ 4. Na drodze do antyliberalizmu integralnego – myśl polityczna syndykalizmu w Polsce		293
4.1.	Irracjonalizm, heroizm i kolektywizm przeciw automatyzmowi dziejowemu i indywidualizmowi	293

4.1.1.	Irracjonalizm, mit, indeterminizm – w poszukiwaniu subiektywnej strony procesu dziejowego	295
4.1.2.	Etos walki i pracy – konfliktowa wizja życia społecznego	298
4.1.3.	Naród i klasa przeciw indywidualizmowi	303
4.1.4.	Syndykalistyczna historiozofia – rewolucja integralna przeciw kryzysowi cywilizacji	309
4.2.	W poszukiwaniu antytezy liberalizmu politycznego	321
4.2.1.	Ekonomizm jako antypolityka	321
4.2.2.	Państwo i antyetatyzm	324
4.2.3.	Antyliberalna demokracja	331
4.2.4.	Antypartyjność. Związek zawodowy jako podmiot antypolityki	337
4.2.5.	Konstruktywna antypolityka – rewolucja, przebudowa społeczna, akcja bezpośrednia	342
4.2.6.	Spółeczeństwo bez polityki – syndykalistyczne wizje organizacji życia zbiorowego	347
4.3.	Przeciw liberalizmowi ekonomicznemu	357
4.3.1.	Antykapitalizm narodu proletariackiego	357
4.3.2.	Nieetatystyczne uspołecznienie środków produkcji	366
4.4.	Syndykalizm jako ideologia klasowa	377
4.4.1.	W poszukiwaniu kryteriów klasowości	377
4.4.2.	Walka klas	379
4.4.3.	Od proletariatu do inteligencji – syndykalistyczne analizy klas i warstw społecznych	382
4.4.4.	Naród jako homogeniczna klasa. Problem elity	397
Rozdział 5. W dialogu i polemice – syndykalizm wobec innych ideologii.....		403
5.1.	Dynamika autoidentyfikacji	403
5.2.	Wobec tradycji lewicy.....	406
5.2.1.	Francuskie fascynacje. Sorel jako niemarksista.....	406
5.2.2.	Syndykalizm wobec anarchizmu	410
5.2.3.	Wobec polskich prekursorów.....	415
5.2.4.	Marksizm i socjaldemokracja jako kryptoliberalizm	418
5.2.5.	Polski ruch robotniczy – lewicowa reinterpretacja postaci Piłsudskiego..	422
5.2.6.	Komunizm – fascynacja wrogiem?	430
5.3.	Nacjonalizm, kościół, faszyzm – syndykaliści wobec wartości i idei prawicy	438
5.3.1.	Endecja – wróg absolutny	438
5.3.2.	Wobec kościoła i religii	440
5.3.3.	Faszyzm a antyliberalna rewolucja	442
5.3.4.	Polski sorelizm wobec rewolucyjnego konserwatyzmu i nacjonalbolszewizmu	453
5.3.5.	Na prawicowych pograniczach polskiego syndykalizmu	458
Zakończenie.....		467
1.	Losy działaczy syndykalistycznych z lat trzydziestych i czterdziestych w PRL	467
2.	Solidarnościowy epizod	474
3.	Restytucja anarchosyndykalizmu poprzez kontrkulturę	476
4.	Podsumowanie i wnioski	482

Wykaz źródeł	485
Indeks nazwisk	511
Wykaz skrótów	529
Indeks tabel i wykresów	532